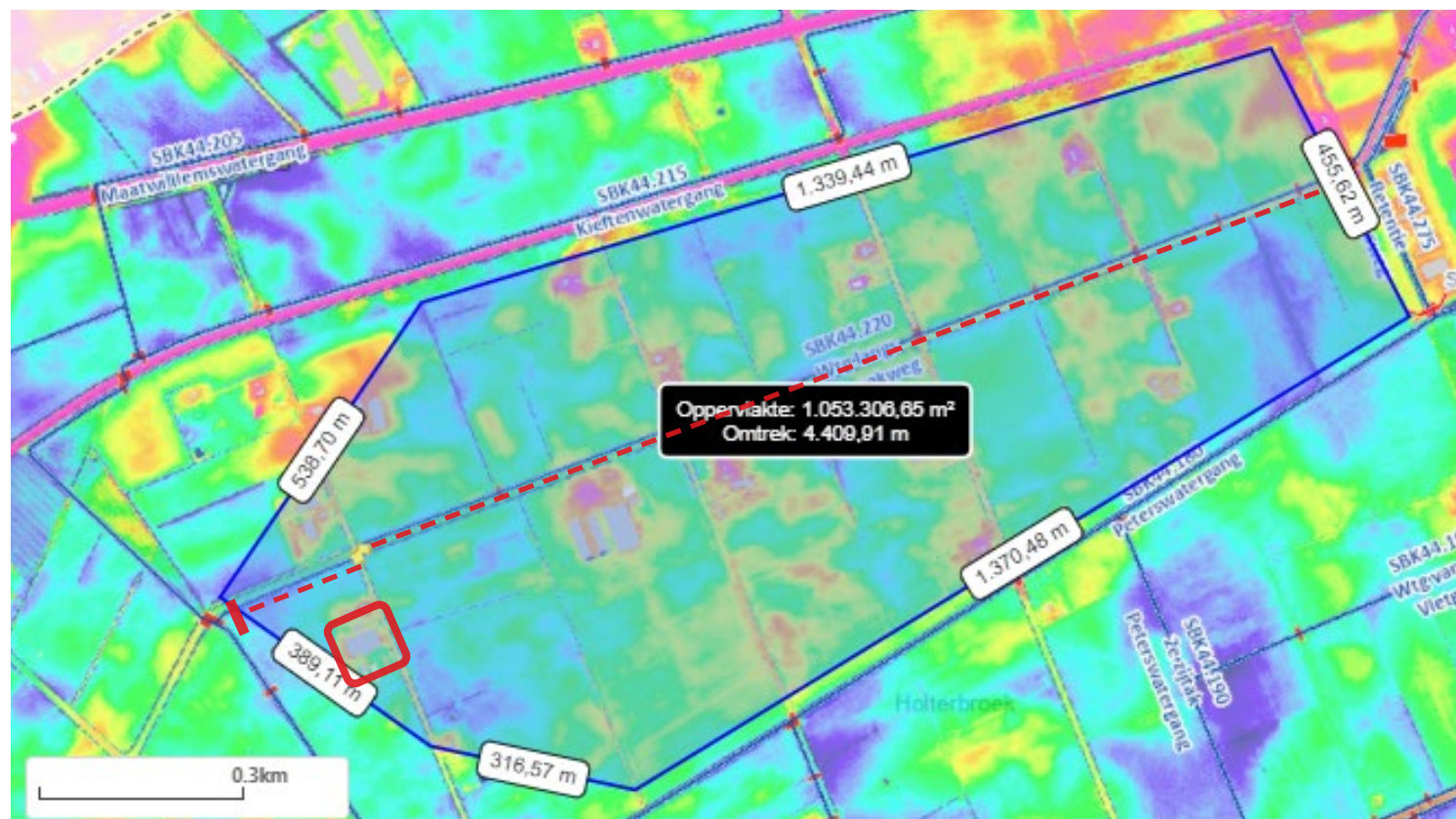

Overleg met waterschap en buren loont

Geert Stevens in Holten zoekt naar een structurele oplossing voor zijn droogteproblemen. Een deeloplossing is het verhogen van het slootpeil in de zomer. Stevens is daarvoor het gesprek met het waterschap en buren aangegaan. Dat resulteerde in een voorgenomen peilverhoging. Daarnaast heeft hij ook andere maatregelen getroffen die bijdragen aan het vermijden van droogteschade binnen zijn bedrijf.

Figuur 1. De bermsloot langs de Broekweg.

█ plek voor de stuw □ erf van Stevens - - - Sloot die gestuwd wordt

Figuur 2. Afbakening van het beïnvloedingsgebied (blauwe lijn en schaduw) van de beoogde stuw.

En als gevolg van droogte vielen de gras- en maïsofbrengsten in de jaren 2018 – 2020 niet mee. Daarom heeft Geert Stevens in 2021 noodgedwongen een beregeningsinstallatie aangeschaft. Nu kan hij direct actie ondernemen in droge periodes. Door het veranderende klimaat zal Stevens naar verwachting vaker te maken krijgen met droge zomers, én met extreme neerslag die slechts gedeeltelijk infiltreert in de bodem. Daarom wil Geert graag werken aan structurele oplossingen voor de langere termijn.

Van afvoeren naar vasthouden van water

Het bedrijf van Geert en Dineke Stevens is gelegen in een bijzonder gebied. Het ligt ten westen van de Sallandse Heuvelrug in een gebied met diep doorlatende zandgronden die in het verleden zijn ontwaterd, waardoor de oorspronkelijke grondwaterstand flink is gedaald. Daarnaast dragen ook de nabijgelegen drinkwaterwinning en de toegenomen productie van landbouwgewassen bij aan de

daling van de grondwaterstand. Dit heeft gevolgen voor de bedrijfsvoering van Stevens. Het grondwaterpeil zakt en dat vergroot het risico op droogteschade. Om het tij te keren is uitgekiend waterbeheer essentieel. Het gebied zit al in een transitie van afvoeren naar vasthouden van water. Er zijn voldoende sloten om aan het eind van de winter water vast te houden voor het aanstaande groeiseizoen. Tijdens een veldbezoek in juni 2019 was het lage slootpeil langs een deel van de percelen van Stevens al opgevallen (figuur 1).

Door dit slootpeil aan het eind van de winter op te zetten kan de relatief hoge grondwaterstand in het voorjaar en het begin van de zomer langer in stand gehouden worden. Hierdoor kan het gewas langer vocht opnemen en beter profiteren van de capillaire nalevering. Om dit te realiseren gaat het waterschap in het kader van het project “Elke druppel de grond in” een stuw plaatsen in

deze watergang, waarmee het voorjaarspeil in het bovenstroomse deelgebied van ongeveer 100 hectare 20 cm kan worden opgezet (figuur 2). In dit gebied ligt een groot deel van het bedrijf van Stevens.

Aandacht voor bodemkwaliteit en waterkwaliteit

Behalve door het opzetten van het peil kan droogte bestreden worden met een verbetering van de bodemkwaliteit en met dieper wortelende gewassen. Uit een verkenning naar de bodemkwaliteit in 2019 kwam naar voren dat Stevens op diverse plekken te maken heeft met bodemverdichting. Aanbevolen werd om te experimenteren in het grasland met dieper wortelende kruiden en met vruchtwisseling. Op een verdicht perceel is in 2019 gewoeld en daarna gras ingezaaid zonder kerende grondbewerking. “Achteraf had ik daar liever dieper wortelende grassen, kruiden en/of klavers bij in willen zaaien zodat die dieper kunnen

wortelen in de gewoelde bodem”, zegt Stevens. Ook ziet hij dat de voederrijke kruidentmengsels te snel uit het gras verdwijnen. “Het blijkt in praktijk niet makkelijk om die kruiden in het perceel te houden bij intensief graslandgebruik. Dit vraagt nog wel om onderzoek”, merkt hij op. Daarnaast blijft het belangrijk om de pH en het organische-stofgehalte op peil te houden, zodat de bodem het vocht beter vast kan houden in droge periodes. Stevens past in overleg met het waterschap het slootmaaisel uit de omgeving toe op zijn bouwland.

De bestrijding van droogteproblematiek op het bedrijf Stevens is één van de vier ‘watercases’ die Koeien & Kansen in opdracht van het Ministerie van I&W uitvoert.

Gert-Jan Noij en Koos Verloop